

Myrd dansk!

Fire nye danske krimier

KRIMINAL-ROMANER

Af SØREN VINTERBERG

Dan Turéll: Mord i Rodby. 229 s., kr. 98,-. Borgen.

Elsebeth Holckendorff: Og de onde lo. 190 s., kr. 69,50. Delta.

Søren Jacobsen: Dødens Købmænd. 176 s., kr. 79,50. Chr. Erichsen.

Kirsten Holst: De lange skygger. 153 s., kr. 49,75. Forum.

FADER BROWN, Dommer Di, Miss Marple... Hvis en katolsk præst, en kinesisk retslærd og en engelsk pensionist kan slæbe læsere i tusindtal med sig gennem mord og forbrydelser, hvorfor skulle en dansk rengøringskone så ikke også kunne?

Sådan omtrent må Elsebeth Holckendorff have ræsonneret, da hun opfandt fru Jensen som hovedperson til sin krimidebut. Og det holder. Fru Jensen er et godt bud på endnu en klassisk amatørdeektiv: Udslidt og undertrykt af manden Herbert og af sine herskabelige arbejdsgivere i de pæne villaer nordpå, men åndsnaerfværende og kvik midt i travlheden. Uforvarende drages hun ind i historien:

»Fru Frandsens badeværelse var lige så stort som fru Jensens dagligstue i Ndr. Frøhavnsvej. Det var behvidt med sarte blå-grå blomster og forgyldt armatur. På gulvet lå et blågråt tæppe — og fru Frandsen.«

Og så har vi jo straks balladen. Bedre bliver det ikke af, at lig og spor er væk, da politiet ankommer. Men fru Jensen véd, at hun ikke har hallucineret eller drømt sig til damen på gulvtæppet. Hun og kriminalassistent Munk bider sig fast, og da liget dukker op, følger der både ejendomssvindler og narkotikahandel med frem i lyset.

Blandt forbyrder- og strømmerclieerne hævder fru Jensen sig som en hel, sympatisk figur, der bringer en kvindeundertrykkelse på formel, som er

ligeså spændende som historien om mord og opklaring. Herbert Jensens Kasket-Karlatte er trukket til karikaturrens kant, men et forfriskende hadsk-humoristisk glimt af dansk dagligdag bagom en professionelt fortalt krimimaskines overflade.

SVINDEL med ejendomshandel, pantebrev og husprintricks er også med i billedet hos Søren Jacobsen og Kirsten Holst. Og narkohandelens ydmyge steder besøges i Jacobsens og Dan Turélls historier.

Jacobsen (Cavlingpristager på sin Ekstra Blads journalistik om Forsvarets Efterretningssvæsen) debuterede med »Den radioaktive mand« sidste år, og følger nu op med en mere traditionelt melodramatisk titel: »Dødens købmænd«.

Storgrossererne i dét fag er en porno- og narkobagmand af den stilige type. Hevin hedder han. Og over ham igen svæver den store høg, Martin Bernstedt, skattefri udlandsdansker og stilig til det yderste.

Alle småfiskene har mindre stil, og de dør jo af det. Jacobsen skriver nærmest kollektivromaner i krimigenren, 38 personer omfatter rollelisten, og tilsammen udgør de det mønster, hvori penge og magt udveksles. Logisk i forhold til virkeligheden, og skriveteknik modigt at ville give afkald på én samlende hovedperson. Jacobsen klarer det, men virvarret kan være svært at overskue nu og da. Ligesom i virkeligheden. Den er Jacobsen tættere på end de andre romaner her i bunken.

OGSÅ TURÉLL leverer hermed sin anden krimi, efter forårets »Mord i Mørket«. I provinsbyen Rodby (som har påfaldende ligheder med Fredericia) er der også mørkt, når det går hedest til. Fem døde er historiens status, heraf den sidste et selvmord på højt og vel-estimeret niveau i lokalsamfundets magtspyramide.

»Mord i Rodby« giver os et mere detaljeret billede af strømeren Ehlers, hidsig men sympatisk. Og nogle rigeligt dvælende beskrivelser af den underderlige advokat Gitte Bristol, som det er mere synd for, end man næsten kan bære. Journalisten, der fortæller hi-

storiens, er desillusioneret og romantisk på én gang, ligesom sidst. Men nr. 2 savner den første histories intensitet — måske fordi den første fremfor alt handlede om byen på Vesterbro. Frederodby har ikke i samme omfang inspireret Turéll, og journalist-detektivens smertefulde kynisme og engagement er mere manér denne gang.

VETERANEN i denne Myrd Dansk-serie er Kirsten Holst. »De lange skygger« er hendes fjerde krimi. Effektivt og stedvis følsomt fortalt, men måske lidt utilfredsstillende i rolleøkonomien: De først mistænkte glider næsten ud af historien, mens den teknisk skyldige først meget sent kommer ind.

Den egentlige skurk viser sig at være liget, det dumme svin. Han og den flinke kriminalbetjent med vægtproblemer og kærlig kone (nu kan vi den snart), er historiens egentlige psykologiske portrætter, resten højst skitser.

Resignationen overfor kriminaliteten er et fællestræk ved alle fire bøger. Forbrydelser er politiets sag, skønt de aldrig kan nå til bunds — eller tops, som man nu vil. »De havde fjernet endnu en svulst. Hvor mon sygdommen brød ud næste gang?« tænker Kirsten Holsts strømmer.

Ingen af de fire gør noget ud af at diskutere andre helbredsbehandlinger end lokal symptombehandling. Men de viser, at den er utilstrækkelig — det er dog noget. Ingen af dem råber på mere politi på gaderne. Et par af dem er gode argumenter for lidt flere bagmandsstrømmer ved skrivebordene i dén afdeling. Og navnlig for ændringer af en syg økonomisk samfundsstruktur.

CIRKELHUSET — »Cirkelhuset« i Hørsholm er blevet købt for 13 mill. kr. kontant af den 75-årige murermester Aage Kristensen, København. Aage Kristensen ønsker ikke at udtale sig om, hvorvidt den selvejende institution Nord-sjællands Gymnasium kan leje den ene halvdel af »cirkelhuset«, mens messearrangementselskabet »Nordfair« lejer den anden. (RB).